

ROMAN
SILVANO
ZAVIHO
FILM

ZADNJA STRAN

38

„Nič ne vem...“ je dahnila Ana in čutila, da se ji kolena šibijo.

„Kako naj se ženim, dokler nič nimam?“ je dejal Dominik. „In Polona, ona tudi nič... Saj jo poznaš, Bičkova je, Tomaževa sestra.“

„Tako... Malo jo poznam.“

„Misliš sem, da jo poznaš. Tomaž se je ženil pri tebi.“

„Tega je že dolgo, najbrž je bila še dekletce,“ je dejala Ana in čutila, da jo spreletava mraz in vročina. „Lahko noč,“ je rekla hitro in odšla po stopnicah.

„Lahko noč!“ je zaklical Dominik za njo. Trenutek pozneje so se zaprla vrata njegove čumnate.

Ana se je slačila v svoji kamri. Počasi, samogibno je odlagala kos za kosom obleke, prsti so ji drhteli.

„Torej sem uganila. Dekle ima, Bičkovo Polono. Tisto, ki služi v gostilni,“ ji je kovalo v mislih. Zavedala se je, da ima Dominika rada, toda zavračala je te misli in si skušala dopovedati, da to ni res. Samo zbegal jo je, ko jo je tako tesno objel okrog pasu. Še zdaj je čutila njegovo vročo dlan na bokih.

Zlezla je v posteljo in se nekoliko umirila.

„To bi me bil stric Filip vesel, če bi mi videl v nore misli,“ si je očitala. „Sem mar taka, da se me moški ne sme dotakniti, ne da bi me obšle neumne misli? Pa še on, ki je toliko mlajši od mene in mi je bratranec. In svoje dekle ima tudi...“ Najraje bi se razjokala od sramu in čudne tesnobe, ki je še nikoli ni občutila tako močno, kakor zdaj.

V

V postu je bila zapuščinska razprava po pokojnem Gašperinu. Ana je zvedela, da je vknjiženega dolga blizu osem tisoč goldinarjev, premoženje pa so cenili na dvanajst tisoč. Sodišče je potrdilo, da dedujeta brat in sestra vsak polovico, za varuha so jima postavili gospoda Filipa. Razprava je bila hitro končana, stric je plačal pristojbine in potem sta šla v gostilno.

„Posojilnica te za zdaj ne bo terjala. Druge dolgove bom plačal jaz, kakor sem obljubil,“ ji je razlagal, ko sta sedela v gostilni in pila žavreto vino. „Kadar bom plačal, se bom seveda vknjižil. Nisem pobral denarja na cesti in ne morem ga zagnati v veter. Če umrem, potem... no, o tem je še čas razmišljati. Bom že naredil tako oporoko, da bo prav zate in za fanta. Ti glej, da boš spomladi obdelala zemljo. Toliko je je, da lahko živiš od nje in še Alešu pošlješ kak groš. Najemnino bodo požrle obresti.“

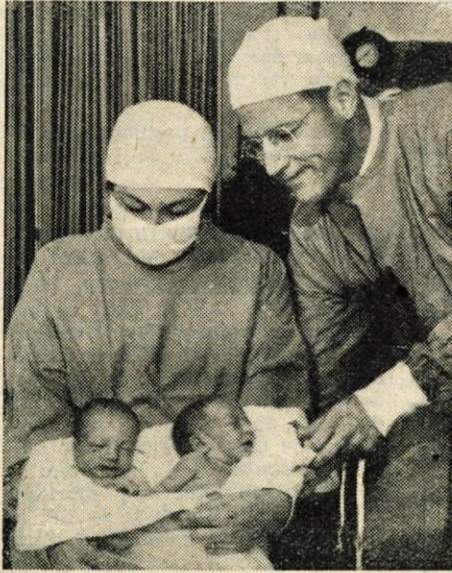
Ana je obetala, da bo storila vse, kar bo mogla, bila je stricu resnično hvaležna. Potem jo je vprašal, koliko so jeseni posejali in če ima žita za seme. Osramočena je morala priznati, da so posejali samo malo ozimine in da semena sploh nima, še moko za kruh mora kupovati. Stric Filip se je naglo, starčevsko ujezil, da mu je razbrzdano lice zardelo, naposled pa dejal, naj pošlje hlapca z vozom, dal ji bo iz svoje kašče semenskega in krušnega žita. Ani so od veselja navrele solze v oči, lovila je stričvevo roko, on pa ji jo je izmaknil in samo suho dejal, naj pridno dela in molitve naj ne zanemarja, potem se bo vse dobro izteklo. Ob slovesu ji je stisnil dvajsetak in zamrmral:

„Nikar ne razmetavaj, denar je drag!“

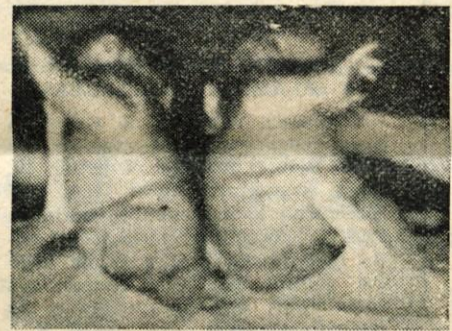
Domov se je vračala s trdnim sklepom, da bo trdo delala in skušala dom rešiti propada. Priznala si je, da ga je tudi sama preveč zanemarjala.

OPERACIJA
SIAMSKIH DVOJČKOV
V ANGLIJI

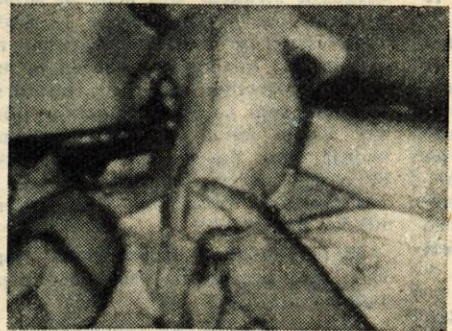
Siamski dvojčki pravimo novorojenčkom, ki se rodijo zraščeni. Nedavno so se Angležinji M. Hutchens rodili dvojčki — dva dečka. Dečka sta bila sicer zdrava, vendar sta bila zraščena skupaj. Kirurgom je uspelo z operacijskim posegom dvojčka ločiti. Zdaj se normalno razvijata (slika levo).

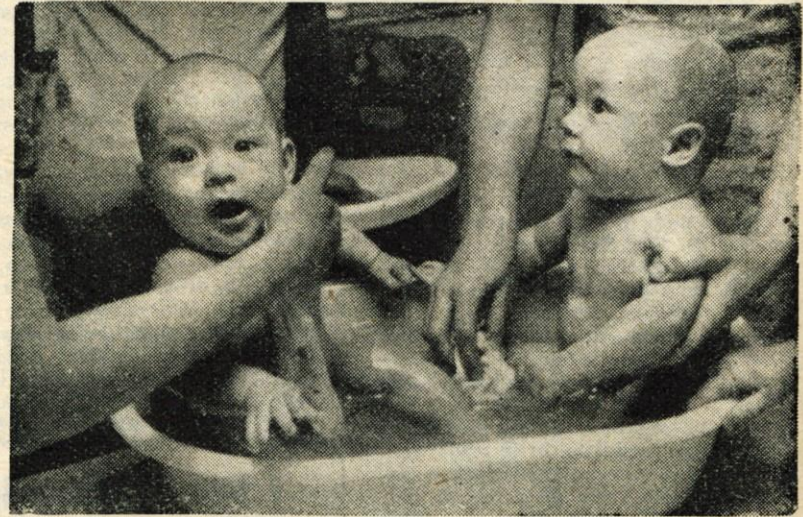
Takšna sta bila dvojčka takoj po rojstvu.

Zaraščeno mesto je obsegalo približno 4 cm. Skozi zraslino sta tekla dva živeca in nekaj krvnih žilic.

Po operaciji sta dečka hitro ozdravela brez kakršnihkoli komplikacij in motenj.

AFRIKA -
ZELENI VRT?

Znanstveniki se ukvarjajo z načrtom, da bi vode Sredozemskega morja in Atlantskega oceana napeljali v afriške puščave. Gladina obeh morij bi se s tem znižala za okrog sto metrov. Dobršen del Afrike bi pokrilo morje, obale pa bi postale plodna zemlja, ki bi lahko prehranila več sto milijonov ljudi.

NOVA ZASČITNA OBLEKA

V ZDA so preizkusili novo zaščitno obleko, ki omogoča bivanje v prostoru, kjer je vročina nad 100 stopinj Celzija. Gasilec, oblečen v to obleko, je imel v naročju drva, ki so takoj vzplamtela, ne da bi mož kaj čutil. Čez četrto ure je nepoškodovan zapustil poskusno celico. Poskus so ponovili z nasoljenim zrezkom mesa na pločevinastem krožniku. Zrezek je bil v eni minuti pečen in užiten, medtem ko gasilec v zaščitni obleki vročine sploh ni čutil.

ZGODOVINSKI IN TRAGI PAPERKE
Z GORENJSKE

V sončnem, brdovitem vznožju zahodnega vrha Kriške gore leži vas Golnik, ki je od železniške postaje Križe oddaljena 4 km, po lepi cesti pa ima zvezo tudi s Kranjem. Naselbino varuje na vse strani hrastova in jelova gozdna površina, odprti je samo prisojen kotlič z njivami in travniki pod vasjo.

Vas je dobila ime po znamenitem gradu Golnik. Valvasor je v svoji zgodovini Slava vojvodine Kranjske napisal, da je grad prvotno postavil plemič Kreutzer in se je po njem grad nekaj časa tudi imenoval. Pravi pa, da ni zgodovinsko dognano, če se je plemič v resnici tako pisal ali pa, če so mu ta priimek vzdeli domačini, ker ga je zidanje stalo marsikateri dragoceni »krajec«. Najverjetneje je, da so grad okoli 1600 zgradili Kriški gospodje. V tej dobi so namreč prenehali turški vpadi na naše ozemlje in plemenitaši so se začeli seliti iz svojih, na strmih bregovih in težko dostopnih gričih zgrajenih gradov v nove, na lahko dostopnih zemljiščih sezidane gradove. Poznejši lastniki gradu so bili Gornjegrajski (Oberburg), nato pa Golniški gospodje (Gallenfels), po katerih sta grad in vas obdržala svoje ime. Valvasor pravi, da so grad Gallenfels domačini nazivali Glavnik (v gorenjskem narečju

govnik) in da ni mogel dognati, kako so do tega imena prišli. V njegovi dobi so gradu priključili bližnji dvorec Brezovje, nekdanjo last gospodov Raspov. Od Golniških je bil poslednji lastnik gradu Ivan A. Golniški (1688). Prvotno je bila graščina lepo arondirano posestvo, ki pa so ga številni gospodarji popolnoma razkosali. Zadnji lastnik gradu je bil kmet Jakob Gornjanc, ki ga je leta 1922 prodal državi. Z doživljanjem je bil grad preurejen v zdravilišče za vojake, ki so med prvo svetovno vojno oboleli na pljučih. Ščasoma so doživali še več poslopj in od leta 1925 dalje začeli sprejemati v zdravljenje vse, ki so oboleli na pljučih.

Zdravilišče Golnik ima izredno milo, subalpinsko podnebje, čist in zdrav zrak v območju obsežnih smrekovih in jelovih gozdov, brez megle in z malo padavinami. S severne, severozahodne in severovzhodne strani je po Storžiču in njegovem predgorju obvarovan pred vetrovi, tako da se sončni žarki obilno uveljavljajo tudi pozimi. Tako izredno ugodne klime skozi ves letni čas nima nobeno slično zdravilišče v naši državi in ne slovi zastoj kot najmodernejše in najboljše zdravilišče zoper tuberkulozo.

11

Mark Twain »DODIVISČINE TOMA SAWYERA«

TOMOVE PRIGODE

PRIREDIL: IVAN ABRAM

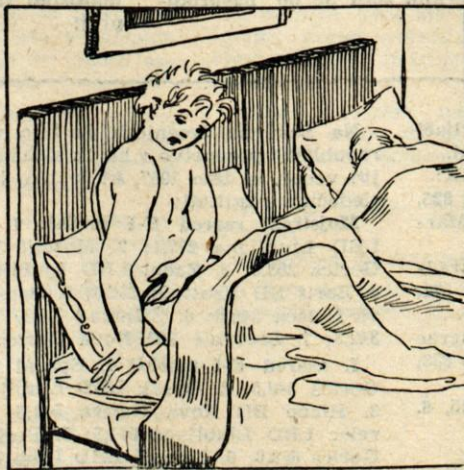
RIŠE: MILAN BATISTA

41.

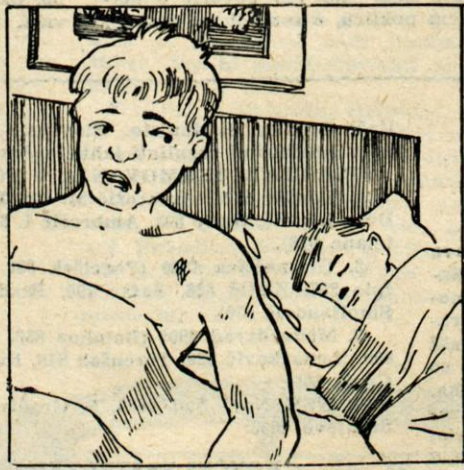
Namočeni junak je pihal in pihal okoli sebe, najbolj zaradi tega, ker je bil tako ponižan. Toda ko se je ozrl ponovno v okno, se je za hip prikazala meglena postava deklice in nato spet, kot bi trenil, izginila.

Ko je prišel domov in se spravil v posteljo, in ko je pri luči lojenke pregledoval premočena oblačila, je v njem kar gorelo od jeze. V srcu globoko užaljen, je zaspal.

42.

Drugo jutro je bil Tom slabe volje. Vsakič je bilo tako, ko je bil ponedeljek in ko se je začel nov teden, poln nadlog in šole. Ležal je v postelji in pre-mišljeval. Nenadoma se mu je posvetilo: »Kaj, če bi bil danes bolan,« si je mislil. »Potem mi ne bi bilo treba iti v šolo.« To je bila zelo mikavna domislica. Preiskoval je svoje telo. Nič ga ni bolelo. Razmišljal je dalje... Kot bi mignil je nekaj našel. Eden izmed njegovih zgor-njih zob se je majal...

43.

Toda že ko je hotel zastokati, se je domislil, da mu bo tetka Polly izdrla zob, če ji bo potožil, da ga boli. In potem ga bo še bolj bolelo. »Iz te moke ne bo kruha,« si je mislil. Potem pa mu je šinilo v glavo. Izpod odeje je potegnil svoj ranjen prst na nogi, da bi si ga ogledal. Zdelo se mu je, da je dovolj pripraven za njegov namen... Precej glasno je zastokal. Toda stok ni imel nobenega učinka na Sida, ki je smrčal poleg.

44.

Tom je zjezilo. Zaklical je: »Sid! Sid!« in ga stresel. Sid se je prebudil. Tom pa je znova zastokal. »Kaj je, Tom?« ga je zaskrbljivo vprašal brat. Tom se je potuhnil. Ni dal glasu od sebe. »Čuj vendar Tom, kaj ti je?« Sid je stresal brata in mu preplašeno gledal v lice. — »Nikar Sid, nikar me ne tresi!« Sida je začelo skrbeti. Ko je dejal Tomu, da bo poklical tetko Polly, mu je Tom brž odvrnil: »Ni treba Sid, saj bo kmalu prešlo.«